

Rezime finalnog narativnog izvještaja za projekat MMS

Submitted by HERIC on Uto, 01/30/2018 - 13:23

Opšti ciljevi projekta MMS su: unapređenje kvaliteta nastavnog procesa na Fakultetu vizuelnih umjetnosti/ unapređenje kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori/ uspostavljanje intenzivne saradnje između visokoobrazovnih institucija i biznis zajednice/ doprinos turističkom razvoju Crne Gore/ promocija umjetnosti i kulture u društvu/ podizanje svijesti o značaju očuvanja životne sredine. **Specifični ciljevi** projekta uključuju unapređenje praktičnih i takozvanih mekih vješina kod studenata/ jačanje saradnje između FVU i biznis zajednice/ podršku razvoju malih i srednjih preduzeća i proizvođača na sjeveru/ osmišljavanje autentičnih turističkih suvenira za opštine Bijelo Polje i Mojkovac/ osmišljavanje i kreiranje novih umjetničkih i turističkih atrakcija.

Od samog početka realizacije projekta, FVU je uspostavio intenzivnu saradnju sa predstavnicima lokalnih vlasti u Bijelom Polju i Mojkovcu. Zahvaljujući toj saradnji, projekat je bio intenzivno promovisan među našim ključnim ciljnim grupama i krajnjim korisnicima, a to su mala i srednja preduzeća i lokalni proizvođači sa sjevera- konkretno iz opština Bijelo Polje i Mojkovac. Proces selekcije preduzetnika i proizvođača za koje će biti osmišljen vizuelni identitet je realizovan u saradnji sa predstavnicima opština i iako je inicijalno bilo planirano osam, Komisija je izabrala deset klijenata koji će učestvovati u realizaciji projekta. To su: Put Gross doo, Farma Moravac AD, Milka MDK, Eko Meduza doo, Eko čajevi kao i lokalni proizvođači domaće i/li organske hrane: Stanija Braunović- Cana, Milija Madžgalj, Nada Blažević, Ljubomir Vukašinović i Miroslav Medojević.

Nakon završenog procesa selekcije, organizovani su brojni sastanci sa predstavnicima malih i srednjih preduzeća i proizvođačima sa sjevera. Studenti su imali priliku da, umjesto u virtuelnom, rade i stvaraju u realnom poslovnom okruženju. Ostvarivanje i uspostavljanje intenzivne saradnje sa preduzetnicima i lokalnim proizvođačima je omogućilo studentima da upoznaju želje, stavove, očekivanja klijenata što je rezultiralo kreiranjem vizuelnog identiteta koji je prilagođen željama i potrebama klijenata, a istovremeno je u skladu sa savremenim trendovima u oblasti grafičkog dizajna. Sam ovaj proces i rad u realnom poslovnom okruženju je značajno unaprijedio praktične vještine studenata i mogučio im bolju pripremu za potrebe savremenog tržišta rada što je svakako jedan od ključnih ciljeva ovog projekta. Sve knjige grafičkih standarda koje su nastale kao rezultat aktivnosti realizovanih u ovoj fazi projekta su sastavni dio ovog izvještaja. Osim toga, posebno je važno istaći da je kontinuirana komunikacija studenata sa klijenima značajno razvila vještine poslovne komunikacije, pregovaranja, rješavanja konflikata i sl. što je značajno unaprijedilo njihove tzv "soft skills" ili "meke vještine" koje takođe imaju značajnu ulogu u procesu pripreme za potrebe savremenog tržišta rada. Takođe, ovome je posebno doprinijela i činjenica da su studenti svoje završne prezentacije knjiga grafičkih standarda i marketing strategija nastupa na tržištu realizovali javno, u Centru za kulturu Bijelo Polje, pred predstavnicima kompanija sa sjevera, lokalnih proizvođača, lokalnih vlasti, medija itd.

U drugoj fazi realizacije projektnih aktivnosti student su osmislili autentične, originalne, atraktivne vizuale za opštine Bijelo Polje i Mojkovac. To podrazumijeva osmišljavanje idejnih rješenja za razglednice, šolje, magnetne za frižider, kape, majice, cegere i druge suvenire koji mogu biti interesantni za pomenute opštine. Rješenja su zasnovana na elementima kulturne baštine pomenutih opština, ali i na onim elementima koji ih čine posebnim i drugačijim u odnosu na druge opštine. Nakon osmišljavanja vizuala, zajedno sa predstavnicima opština je realizovan process finalne selekcije, a izabrani suveniri su predstavljeni javnosti.

Jedna od ključnih aktivnosti projekta MMS je svakako realizacija street/land/eco art projekata. Tu svakako treba istaći umjetničke intervencije u ulici ispred kuće Rista Ratkovića, tvorca prvog modernog romana u Crnoj Gori i jednog od najznačajnijih pjesnika sa ovih prostora. Tridesetak studenata je, pod mentorstvom profesora, realizovalo umjetničke atrakcije, poigravajući se bojama, šarama i stihovima čuvenog pjesnika, pretvarajući jedan potpuno obični, bezlični prostor u svojevrsnu umjetničku, turističku i kulturnu atrakciju. Studenti su inspiraciju za pomenuti rad pronašli u pjesnikovim antologijski stihovima "Eno ga, po moru teče Lim". Ovi stihovi su napisani za vrijeme njegovog boravka u Egiptu- hiljadama kilometara udaljen od rodnog kraja, pored mora, u pustinji, on

je osluškivao i sanjao veličanstvene vode Lima koje simbolizuju njegov zavičaj. Upravo ovi iznenadni nadrealistični probražaji jezika u Ratkovićevoj poeziji bili su inspiracija za ovu likovnu ilustraciju koja, jednim potpuno drugačijim jezikom, kombinovanjem različitih lineranih formi i kubističkih kolaža, prikazuje Ratkovićevu viziju na jedan potpuno nekonvencionalan način. Studenti su takođe realizovali i druge aktivnosti tzv. vitraž tehnikom. Kombinujući raznobojna oslikana stakla, teksture, ogledala i druge elemente, studenti su dali potpuno drugačiji izgled starim, oronulim fasadama stvarajući fascinantne svjetlosne efekte koji ostavljaju izuzetan utisak na posmatrača.

Studenti su realizovali i brojne land/eco art projekte ne samo u opštinama Bijelo Polje i Mojkovac, već i u opštini Kolašin. Želeći da ukažu na neka od aktuelnih pitanja koja se tiču očuvanja životne sredine, studenti su markirali jalovište u Mojkovcu upravo zbog činjenice da je donedavno ovaj prostor predstavljao jednu od najvećih ekoloških crnih rupa u Crnoj Gori, a zapravo predstavlja izuzetno atraktivno područje koje je, realizujući različite umjetničke intervencije, moguće dodatno učiniti još atraktivnijim i interesantnijim za posjetioce. Na ovoj lokaciji studenti su postavili svijetlece instalacije. Ideja je bila da se akcenat stavi na životinje sa ovog područja poput medvjeda, vuka i lisice koje su za ovu priliku radjene od željeznih konstrukcija. Digitalno vrijeme u kojem živimo je diktiralo izbor led dioda, fluorescentnih boja, novih tehnologija itd., kako bi se na što bolji način predstavio kontrast između prirodnih ljepota i kontaminacije koja prati savremeno, digitalno doba. Spajajući naizgled nespojivo, pozicionirajući geometrizovane osvijetljene instalacije u fantastičan prirodni ambijent, mladi umjetnici su željeli da ukazu na velike ekološke probleme i neophodnost očuvanja životne sredine. Osim na jalovištu, ekipa FVU je postavila ove instalacije na Biogradskoj gori i drugim interesantnijim lokacijama na sjeveru. Studenti su, u saradnji sa profesorima, realizovali i land art atrakciju slikanja na snijegu, islikavajući geometrijske oblike koji se mogu vidjeti iz vazduha. Ovi geometrijski oblici u snijegu stvaraju utisak prisustva neorganskog u organskom, vještačkog u prirodnom, imaginarnog u realnom, iracionalnog u racionalnom, materijalnog u nematerijalnom opet sa željom da ukažu na neophodnost očuvanja životne sredine i njene adekvatne valorizacije.

Zahvaljujući realizaciji svih pomenutih aktivnosti, kurikulum predmeta Multimedijalni studio je transformisan i unaprijeđen uvođenjem novih umjetničkih disciplina i tehnika koje su značajno unaprijedile praktična znanja, vještina i kompetencija studenata. Osim toga, činjenica da su imali prilike da stvaraju i rade u realnom umjesto u virtuelnom okruženju i da komuniciraju, pregovaraju i diskutuju sa klijentima je značajno unaprijedila i njihove "soft skills" odnosno meke vještine. Komparacija rezultata studentske ankete prije i poslije reforme samog kursa je najbolji pokazatelj unapređenja kvaliteta nastave na Fakultetu vizuelnih umjetnosti. Ovakav model organizacije će biti primijenjen i na ostalim predmetima na svim nivoima studijam što će doprinijeti održivosti projektnih rezultata.

Osim toga, savremena profesionalna ICT oprema je nabavljena i instalirana što omogućava studentima da realizuju najkompleksnije grafičke zadatke i ona ima izuzetan značaj, ne samo za realizaciju aktivnosti u okviru predmeta Multimedijalni studio, već i u okviru drugih predmeta, posebno na postdiplomskim studijama.

Ono što svakako predstavlja dodatnu vrijednost jeste činjenica da su predstavnici malih i srednjih preduzeća i lokalnih proizvođača sa sjevera prihvatili grafička rešenja studenata i njihova priprema je u završnoj fazi. Osim toga, važno je istaći da će isti model rada biti realizovan i narednih godina sa kompanijama sa sjevera što značajno doprinosi održivosti projekta i dugoročnim efektima ostvarenih rezultata. Takođe, predstavnici opština su usvojili idejna rešenja suvenira, tako da će isti u narednom periodu biti isproducirani od strane opština, u zavisnosti od raspoloživog budžeta. Street art projekti su već postali svojevrsna kulturna i turistička atrakcija, dok će motivi iz land/eco art projekata biti korišćeni kao zaštitni znak suvenira pomenutih opština.

Rezultati projekta su predstavljeni na završnoj izložbi koja je organizovana u Centru za kulturu u Bijelom Polju. Osim toga, radovi studenata su bili izloženi petnaest dana i u Kući Rista Ratkovića u Bijelom Polju. Ono što posebno ohrabruje jeste činjenica da su i ostale opštine sa sjevera pokazale interesovanje za organizaciju pomenute izložbe poput opština Mojkovac, Kolašin, Pljevlja itd. tako da će ista biti organizovana i u pomenutim opštinama u januaru i februaru.

Projektna aktivnosti su u kontinuitetu promovisane na sajtu Univerziteta i Fakulteta, na društvenim

Rezime finalnog narativnog izvještaja za projekat MMS

---

mrežama, u različitim medijima itd. što je značajno doprinijelo promociji projektnih rezultata. Na primjer, u drugom polugodišnjem periodu, broj objava je bio preko 60 i to ne samo u domaćim, već i u medijima u Srbiji, Bosni i Hercegovini itd.

Projekat je završen 19. decembra 2017. godine.